

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken postai székkel:	
Egész évre . . . 12 ft	Egész évre . . . 14 ft	Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50	Egy óra 1 "	Egy óra 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főut 51. sz. a., havá hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 . . . Nyilttér sora 15 "

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, havá a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A szabadságharczi ereklye-muzeum.

Arad, október 7.

A tegnapi napon lefolyt kegyeletes ünnepély alkalmából nyílt meg időlegesen mint irtuk, a közönség egy része előtt az aradi országos szabadságharczi ereklye muzeum.

A délelőtti végbement ünnepségek után az ide vándorolt idegen vendégek tiszteletére s érdeklődésük kielégítésére igen tapintatos eljárás volt az elnökség részéről eltekinteni a formalitásoktól, s a jövő év márczius 15-ére kitűzött megnyitáshoz e napra pár órát előlegezni. A vendégekkel együtt a nagy közönség is seregestől tódult városának eddig rejtett kincseit megcsodálni, s oly nagy volt az általános érdeklődés, hogy a helyiségbe a szó szoros értelmében be nem fértek a látogatók.

Ha egyáltalában szükség volt rá, most a messziről jött vendégeink, kik a fővárosi kolozsvári, marosvásárhelyi stb. hasontermészetű gyűjteményeket is ösmerik, egyhangulag tanuskodtak róla, hogy hasonló gazdag és értékes ereklye muzeuma nincs több a hazának, s az aradimár gazdagságánál fogja is méltán megérdemli az országos czimet.

Délután a városi törvényhatósági bizottság tagjai tekintették meg külön meghívás folytán a muzeumot, s az elismerésen, az örömteljes lelkesedésen kívül, hogy Arad városa ily nevezetes intézménnyel gazdagodott nem egészen egy év leforgása alatt, azt a benyomást nyerték, hogy a gyűjtemény, mely utóvégre is a város közönségének elidegeníthetetlen tulajdona, nem

szoronghat a mostani helyiségében, s első sorban magának a város közönségének kötelessége az anyagi eszközökkel nem rendelkező intézményt legalább a szükséges helyiség rendelkezésül bocsájtása által támogatni.

A muzeum napról-napra újabb és újabb — nem tárgyakkal hanem egész kis — gyűjteményekkel gazdagodik. Egy részük már fel sem állítható a mostani helyiségben, s a rendelkezésül álló 4 terem — daczára a gondos és ügyes beosztásnak — inkább a zsufolt raktár, mint a tárgyakat szembeötlőleg kitüntető célirányos berendezésnek képét mutatja, úgy hogy már most két akkora helyiségre van szükség, ha a tárgyakat úgy akarjuk rendezni, hogy rajtuk kívül a félév multával történendő megnyitáson még a közönség is helyet találjon.

A kezdet nehézségei immár le vannak győzve, az eddig érthető kételynek az elért eredményekkel szemben nincs többé jogosultsága, s elérkezett az ideje, hogy Arad város hazafias közönsége meghozza azon áldozatokat, melyek ezen gyönyörű s nemzeti kulturánk és történetünk szempontjából óriás fontosság és jelentőséggel bíró vállalkozás megteremtése és fejlesztésénél első sorban és kiválóképpen őt megilleti.

A legközelebbi városi közgyűlésnek lesz alkalma ezen feladat teljesítésének konkrét formájával foglalkozni. A kölcsény egyesület a közgyűlés elé azzal a kéréssel fog járulni, hogy a város a mostani helyiséget a legközelebbi egy-két évre díjtalanul a hozzá szögellő s vele egyesítendő lakást pedig mérsékelt évi bérét engedje át a muzeum céljaira.

Kétségtelen, hogy a törvényhatósági bizottság, mely ezen kérelem teljesítésével mindössze két-három száz forintnyi áldozatot hoz, nem fogja azt megtagadni. Nem fogja annál kevésbbé, mert a kedvezmény ideiglenes és arra a pár évre kéretik, míg az ereklye muzeum díszes épületét az ország lakosságának hazafias lelkesedése föl nem építi!

Mert most már elérkezett az ideje, hogy egy díszes palota felépítése illetőleg költségeinek előteremtése iránt a lépések megtételessenek. A nehézségek ezen törekvéseinknél, szemben azokkal, melyekkel az alapítás körül megküzdöttünk, csekélyeknek mondhatók és a siker kétségtelen. Egyet azonban a multak tapasztalatai alapján okvetlen szem előtt kell tartanunk: nem szabad a dolgokat tovább halasztani, mert ha versenyzőkre találtunk ott, a hol az ereklyék gyűjtése körül fáradoztunk, megelőz-tethetünk ott is, hol az országos muzeum épületére akarjuk kikérni a nemzetáldozatkésztségét, s akkor beláthatatlan időkre halaszódhatik, ami máma még rövid időn valósíthatónak látszik.

Belföld.

A megczáfolt kormányválság.

A Neue Freie Presse tegnapi esti lapjában jelentette (s mi is táviratban hírdült), hogy magyarországban állítólag kormányválság ütött volna ki és hogy a minisztertanácsban az egyházpolitikai kérdés akut differenciákra vezetett volna, melyek a kabinetben több személyváltozást fognának maguk után vonni. Mint az O. E. illetékes oldalról értesül, a Neue Freie Presse jelen-

TÁRCA.

— Október 8. —

A karrier.

— Novella. —

[2] Irta: Komcshey Jenő.

Málczay Zoltán urfi nagyot nevetett erre a szívós meghívásra s aztán megkínálta apját egy pohár borral.

— Kóstold csak, öreg. Magad termése. Aztán dalolj el egy vig nótát a kurucz idők-ből. Azontul pedig ne beszélj a hivatalról. Vagyok én olyan ur, hogy ott legyen a hivatalom, ahol állok s oda jöjjenek a panaszok, ahol vagyok. Igyál öregem.

És oda ütötte poharát apjához.

A Gergely ur arca vérbe borult, bozontos szemöldei, mint a kigyók vonaglottak össze s aztán hirtelen fölgrótt és a három korhely czimborát olyan hamarosan kiröpítette a vadász tanyából, hogy a lábuk is alig érte a földet.

Aztán a fia elé állott.

— No, fiu, most már csak ketten vagyunk. Ha megverlek, nem esik meg rajtad az a szégyen, hogy mások is meglássák. Hátjöss-e velem haza, fiacskám?

Zoltán urfi kissé megrezzent erre a szokatlan hangra, de aztán kiegyenesedett és megsimította borgőzös torró homlokát.

— Azt mondom én neked, kedves apám hogy én nem csupán Málczay Zoltán vagyok, hanem a karosi járás főszolgabirája is. Ha tehát arra vetemednél, hogy a megye tisztviselőjét bántalmazd: a főszolgabíró úgy fog cselekedni, mint egy hivatalos ténykedésében gátolt tisztviselőnek tenni kell, ha atyjával áll is szemben.

A tekintetes ur hűledezett egy darabig erre a szóra és belátta, hogy a becsipett fiuval erőszakosan nem bánhatik el.

Leült tehát a boros-asztalhoz.

— No jó. Majd máskor beszélünk erről a dolgról. Most száraz a torkom.

— Helyes. Igyál öreg. Emlékszel-e arra a nótára, hogy:

„Korhely volt az ősapám is
Hajdantán,
Mikor király-valasztás volt
Ős Budán.”

— Hogy ne emlékeznél? Igyunk no.

Málczay Gergely a fiát leitta a „sárga földig”. S mikor ez meg volt, fölpackolta maga mellé a kocsi s a csöndesen leereszkedett őszi északa fáklya alatt — haza lopta.

Bele tellett két nap, míg a fiu újra rendbe jött. Ez idő alatt a tekintetes ur fölkeresett egy egészen fiatal, pelyhes állu tacskót. A saját ispánjának jogász fiát, Kormós Pétert. Es így szólt hozzá:

— Kedves uramöcsém. Tudom jól, hogy

a fiam számár kölyök. (Amint ezeket mondotta elhajtotta deres fejét mellére és szemében könnyecpek csillantak meg.) Annak az én fiamnak tanulni kell egy kis „just”, hogy osztaságokat ne csináljon a bíró székében. A szemével nem tud tanulni. Majd fog a fülével. Maga öcsém, egyre mellette lesz. Ha iszik, iszik vele maga is. Ha itélni akar, hát először megcsinálja maga az itéletet. És ha csak kettősben lesznek, hát neki fog magyarázni a törvényekből. Ez lesz az ő fülle való tanulása. A pénzkérdés ne bántsa. Urrá tesszem.

Kormós Péter egy csinos, erőteljes fiu, aki játszótársa volt a nagyságos urfinak s nem tagadhatta, hogy nagyon is szereti ezt a szeleburdi Zoltánt megszokta gyermekkorától, hogy úgy nézzen Zoltánra, mint apjának, a szegény, beteges ispánnak a kenyéradójára. És ha a játékban neki volt is igaza s ő volt is az erősebb urfi iránt, hogy észrevehető volt az ő mély tisztelete.

A főszolgabíró ur egészen természetesen találta, hogy az a fiu aki gyermekkorában a puskát hordta utána most főszolgabíró korában írjon, dolgozzék és gondolkozzék helyette.

Igy aztán alig volt hiba a járásban. A „főszolgabírói titkár” rendben tartott mindent.

A megyén ugyan belátták hogy Zoltán urfi nem való a főbírói székbe: de hát ez

tése minden alapot nélkülöző kóholmány.

Képviselőjelölés.

A szakolczai választókerületből — Rudnaya Gézának Komárom megye és város főispánjára történt kinevezése s a képviselői mandátumról való lemondása folytán — táviratilag felszólították Csernatony Lajos a szabadelpvüparti képviselőjelöltség elfogadására. Csernatony táviratilag válaszolt, hogy a jelöltséget elfogadja.

Képviselői javadalmak.

A képviselői javadalom átalányozásáról szóló törvényjavaslatot a belügyminiszter még e hó folyamán a képviselőház elé szándékozik tarjásztani. Mint halljuk, a törvényjavaslat 2800 frtban állapítja meg az évi átalányösszeget, amely megfelel az eddigi képviselői napidijak maximális összegének s a lakbérnek együttvéve.

Közigazgatási bizottsági ülések.

A megyenél.

Arad megye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 9 órakor tartotta meg október havi rendes ülését.

Fábián László főispán elnöklete alatt jelen voltak: Szathmáry Gyula alispán, Dálnoky Nagy Lajos főjegyző, Issékutz Károly dr főorvos, Jonesku Lázár tiszti főügyész, Pálffy József kir. főmérnök, Krausz József kir. pénzügyigazgató, Varjassy Arpad kir. tanfelügyelő, Vannay János árvaszéki elnök, Mézáros Tivadar kir. alügyész, továbbá Zselénszky Róbert gr, Bánhidy Antal báró, Vásárhelyi Béla, Bohus István, Ormos Péter és Takácsy Sándor dr bizottsági tagok és Baross Ferencz dr Serbán János aljegyzők.

Elnöklő főispán az ülést megnyitván a szakelődök terjesztették elő szeptember havi jelentésüket.

Szathmáry Gyula alispán jelentése, melyet egész terjedelmében közölni fogunk, tudomásul vétetett.

Varjassy Arpad kir. tanfelügyelő jelenté, hogy a múlt évben Kerek községben megnyitott, de fentartási alap hiányában 3 hó múlva bezűntetett iskola október 1-én újra megnyitott és 42 magyarjku növendéke van. Jelenti továbbá, hogy a földmívelési miniszterium gyümölcsészeti biztosa, Molnár István intézkedett a gyümölcsfajenyésztésnek iskola kertekben való előmozdítása iránt. Tudomásul vétetett.

Issékutz Károly dr főorvos jelentéséből kitűnőleg a megye közegészségügyi állapota javult csak a difteritisz, kanyaró és a vörheny kísértének még szórványosan. Gyógy-

kezeltett 3103 beteg ebből 1615 gyermek és 1488 felnőtt. A beteglétszámból felgyógyult 2367, javult 227, meghalt 232 s ápolás alatt maradt 277.

A főorvos jelentésének alább ismertett s a kolera elleni óvintézkedéseket tárgyzó jelentése élénk eszmecsere szolgáltatót alkalmat.

A jelentés előtt Fábián László főispán figyelmébe ajánlotta a bizottságnak a felolvasandó jelentést s észrevételeik megtételére hívta fel a tagokat.

A főorvos jelentéséből kitűnőleg a kolera elleni védekezéssel járó óvintézkedések és desinfiálások megveszerte fogatosítottak. A földes szobák talajának felásatása azonban akadályokba ütközik. Az élvezhetetlen kutak megjelöltettek, a trágya- és szemétkihordás mindenütt folyamatban van, de a trágyadombok csak a tél beálltával fogják megbontani és széthordatni. A piaci czikkek és élelmi szerek élvezhetőségét s a vágóhidak tisztántartását a község előjárósága szigoruan ellenőrzi. A bokszei kör-orvosi állás betöltésére nézve megtétek az intézkedések. Zzufolt lakás a megyében nincs. Az idegen utasok megvizsgálására körültekintő intézkedések téttek. A kolera nosztrasz elleni védekezésre nézve kiadott utasítások betartása szigoruan ellenőriztetik.

Varjassy Arpad néhány év előtt azt tapasztalta, hogy 8000 lélekkel bíró községben az iskoláknak nincs árnyékszékük. — Ezt tapasztalta magánházaknál is. Ezekre nézve kér intézkedést. Egy körorvosnak tulajdógos nagy kerülete van s ezért ajánlja, hogy a községi előjárók és a tanítók veszélyeztetésére koleracsöppekkel és utasításokkal látassanak el.

Issékutz Károly dr. kijelenti, hogy minden iskola el van látva ez idő szerint pözetartánnyal. Avatatlanok kezére gyógyszer adni nem szabad.

Vásárhelyi Béla dezinficiáló szereket szerezne be s azokat adná ki használat végett az előjáróságoknak.

Issékutz Károly dr. jelenti, hogy dezinficiáló szerekek el vannak látva a községek s hányszékelési esetekre legfőllebb doverport adna az előjáróknak, amíg a betegekhez orvos érkezik.

Vásárhelyi Béla e fontos kérdést a vármegye közgyűlésén bővebben, alaposabban vitatná s oldaná meg.

Varjassy Arpad kérdést intéz a bizottsághoz, hogy a kolerajárvány fellépése esetén, bezárható-e s mily uton az iskolák.

Szathmáry Gyula kijelenti, hogy az intézkedés joga általános utasítás hiányában az alispánt illeti.

Vásárhelyi Béla emlékszik, hogy vannak községek pl. Elek, Szt.-Márton a hol az 1813—73-iki kolera csak a második évben dühöngött, a baj kufjeje a rossz ivóvíz volt. Felhívni ajánlja a községeket, hogy a saját jóvoltuk és életkérdésük biztosítása érdekében turassanak artézi kutat.

Issékutz Károly dr úgy véli, hogy a

saját jószántából egy község sem fog artézi kutat furatni s azért a furatást köteleességüké kell tenni.

Vásárhelyi Béla azt hiszi, hogy ha 10 felhívott község közül csak egyben is létesül artézi kut, már az is eredmény.

Fábián László főispán a főbirák után hívja fel a községeket, mert kényszerítőleg fellépni nem lehet.

Ezután Szathmáry Gyula alispán indítványára a főorvos jelentése a pözetartályok rendezése és a gyógyszerkészlet iránti intézkedés hozzáadásával tudomásul vétetett.

Krausz József kir. pénzügyigazgató jelenti, hogy szeptemberben egyenes adóban 188825 frt 60 kr. hadmentességi díjban 7628 frt 50 kr. közös kölcsönben 9898 frt 22 kr. folyt be mely eredmény a múlt év hasonló havával szemben egyenes adóban 12418 frt 65 kr. és hadmentességi díjban 1321 frt 49 krnyi csökkenést mutat. Szeptember folyamán 25 dohány, 6 bélyeg és 50 szeszjövodeki kihágás fordult elő.

Pálffy József kir főmérnök a kavicsszállításnál a vállalkozók 990 garmaddal vannak hátralekban, A műtárgyak helyreállítása folyik.

Jonesku Lázár tiszti főügyész ügyforgalmi kimutatása előterjesztetvén tudomásul vétetett.

Mészáros Tivadar kir. alügyész jelentése, mely szerint az aradi központi fogházban 48 elítelt, 12 felebbező és 10 vizsgálati, összesen tehát 70 fogoly van letartoztatva, melyek közül 10 nő, tudomásul vétetvén, még adóbeírások és kisebb folyóügyek nyertek elintéztést, mire Fábián László főispán az ülést berekesztette.

A városnál.

Arad város közigazgatási bizottsága tegnap délután 5 órakor tartotta ülését a város-ház tanácsstnrmében.

Salacz Gyula polgármester elnöklete alatt jelen voltak: Virágh Lajos főmérnök, Pozsgay Lajos dr. főorvos, Bing Vilmos, Schusztér Illés dr, Varjassy Arpad kir. tanfelügyelő, Tarjányi Vilmos, Varjassy József, Krausz József kir. pénzügyigazgató, Péterffy Antal, Hász Sándor.

Elnöklő polgármester üdvözli a jelenlevőket s meguyitva a gyűlés, jelentését olvastatja fel, melyet lapunk legközelebb egész terjedelmében hozni fog. A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Következett ezután Varjassy Arpad kir. tanfelügyelő rövid jelentése, mely annak kijelentésére szorítkozik, hogy a folyóügyek elintéztettek.

Ezután a kir. ügyész jelentésére tértek át, melyet lapunk más helyen közlünk.

Pozsgay Lajos városi főorvos olvasta fel jelentését, melyben a járványos betegségek, különösen a difteritisz a padása lett konstatalva. A difteritisz nagyobbára a hó első felében pusztított s leginkább az 1—5 évig való korból követelte

nem határoz azzal szemben, aki Málczay Gergelynek a fia.

Söt annyira nem határozott, hogy megválasztották képviselőnek is.

Az újjá éledt alkotmányosságnak, a lázas munkába fogott új Magyarországnak ez volt a legszebb ideje. Az első gavallér és legszellemesebb ember Andrássy Gyula gróf ült a miniszterelnöki székben.

Málczay Zoltánt a rendre benyújtott, alkotmányozó törvényjavaslatok egy csöppet sem érdekelték. Jarta a mulató-helyeket s agyonhajszolta a lovait Pest utcáin.

Egyszer csak, több év után, egy fiatal leányt látott a titkár oldala mellett.

Amolyan zsöngé kis teremtet aki most van átalakulóban, nagy leánnyá válóban.

Ez az üde gyermekszépség megkapta a Zoltán lelkét. Érezte, hogy a vigalmas éjszakák örömei csupa savanyuságok e gyermekleány ártatlan, édes mosolyához képest.

— Te, Péter, — szólott titkárához, — ki ez a cukor-baba?

— Még nem a menyasszonyom. De az lesz. Egy táblai birónak a leánya Werner Szeréna.

— Hm! Nagyon szép gyermek. Tetszik nekem. Megismerkedünk vele.

III.

Körmös Péter lehajtotta buksi fejét a mellére és gondolkozott.

Kénytelen volt bevallani, hogy áldozatkészsége, amelylyel Szerénáról lemondott csupa neveltség. Fájdalmat érzett szívében de igyekezett azt elcsitítani.

„Szeréna mellettem egy szegény fiskálisné lenne csak. Leányálmait nem volnék képes megvalósítani. A Zoltán karjai között egy gazdag, fényes állású urhölgy lesz. Nem szeretném igazán, ha az előtte megnyitott tündérvárt ajtajából visszatartanám s bele vonszolnám magam szegénységébe. Az után meg, tudnom kell mivel tartozom a Málczay családnak, a mely nagyapám, meg a szép apám családjának is kenyeret adott. Bizony helyesen cselekedtem, hogy Zoltánt úgy rajzoltam le Szeréna előtt, mint egy félistent és gyöngé szivecskéjébe úgy beloptam a Zoltán iránti szerelmet, mit a fülbe egy kedves dalocskát.”

Igy megvigasztalva magát, enyhült fájdalommal nézte, mikor Málczay Zoltán az oltárhoz vezette első és egyetlen szerelmét

Málczay Gergelyt ugyan dühbe hozta a menyé német neve, mert fiának egy megyebeli nemes leányt szánt, s ezért elcsapta id. Körmös Pétert az ispánságból. De ifj. Kör-

mös Péter mindazonáltal meg volt győződve, hogy bölcsen cselekedett.

Szeréna ragyogott, tündöklött a főváros első szalonjaiban s mint kis mama, egy rózsás arcú csöpp leánykának a mamája, boldognak is látszott.

Körmös Péter nem tudott elég hálát adni az istennek, amikor elgondolta, hogy ezt a fényes, nagy boldogságot tulajdonképen ő teremtette meg Szeréna és Zoltán számára, lemondásával.

A boldogság azonban nem sokáig tartott.

Málczay Gergelyt féktelen dühében „megütötte a guta” és Zoltán, a felületes, szeles fiu, bizony ugyancsak rajta volt, hogy a tekintélyes vagyonnak nyakára hágjon.

Annak az apai nevelési rendszernek, amelylyel a „németből” meg a rajongó „pápisztából” feszületnek csárdást muzsikáló duhaj magyart csinált, most tört ki elementárisan a hatása.

Egyszer a kerület Haluska Jánosai fölrándultak a fővárosba, meglátogatni a „szeregett képviselőt.” A szeregett képviselő az ő „tiszelt választóit” elvezetgette a főváros mulató helyeire s az egész éjszakáj a főváros „rejtelmének” megmutogatásában töltötte el.

áldozatait. Járványos betegség volt még kisebb mérvben a vörheny. Jelenti továbbá, hogy az aczél barak és dezinfektor már a hó végén megérkezik. A születések és halálozások aránya eléggé kielégítő.

Az árvaszéki jelentés szerint a pénztár jelenlegi állása 255,043 forint, mely Arad különböző pénztáraitól van gyümölcsözőleg elhelyezve. Kamatok fejében befolyt 11,000 forint, mely összeg szintén elhelyeztetett.

A kir. pénzügyigazgatóság a múlt havi adóbevételekről tett jelentést.

Folytatólag a bizottság tudomására hozott, hogy a gőzkazánok megvizsgálása elrendelendő.

Ennek kapcsán tudomásul vették a nagyméltóságú miniszter ur rendeletét, mely az építkezések és kavicsolások felülvizsgálását rendeli el. Ez ügyben Tarjányi Vilmos bizatott meg.

Az erdészeti bizottság jelenti, hogy egyik erdésének igazolási levele elveszett s ennek megsemmisítésére vonatkozó intézkedések foganatba vétetnek.

A további jelentésből tudomásul vette a bizottság, hogy úgy a városi, mint az árvapénztár rendben találtatott.

Ezután jelentéktelen folyó ügyek elintézése után a rövid ülés véget ért.

A kolera Budapesten.

— október 7.

A fővárosban immár a grasszálo kolera ellen erélyes óvintézkedések tétettek. A mai értekezleten megfogják alakítani a sajtó által napok óta követelt járványbizottságot, melyre immár nagy ismételt szükség van.

A népkonyha létesítésére is megtették a szükséges intézkedések. Az ideiglenes népkonyhában 500 ember kényelmesen elfér. Ilyen intézkedések mellett azt hisszük, hogy gátat fognak vetni a kolera továbbterjedésének.

*

A központi fertőtlenítő intézetet a hó 5-ikén — szerdán — vette át a fővárosi hatóság a Zellerin-czégtől. Az intézet a működését azonnal megkezdte, a mennyiben két apparátus egész nap és egész éjjel fertőtlenítette az eddig főlhalmozódott ág és ruhaneműket s egyéb ingóságokat. A gépek könnyen és biztosan végezték a munkát, úgy, hogy a készen álló harmadik készüléket igénybe sem kellett venni. A járvány azonban még mindig emelkedőben van.

Az üllői-ut barak-korházba szerda éjjel 12 órától tegnap délig 16 beteget, déltől este 6 óráig 21 beteget s este 6 órától éjjel 12 óráig 14 beteget vettek fel. A tegnapielőt éjjel 12 órától tegnap éjjel 12 óráig terjedő idő alatt tehát összesen 51 új beteget szállítottak be a barakkba. Minthogy pedig a régebbi kolera betegek közül az említett idő alatt 16 ember gyógyul-

Borgözös fejjel ment haza reggeli nyolc óra tájt.

Szeréna, az alig két év s menyecske kinos hánykódásban és gyötrő várakozásban töltötte az éjét. Félítette az „uracskáját.” Rémes víziói támadtak. A kódos rémképek alakjai között ott vibrált a férje elcsúfított, megszagatott alakja. Látta, hogy ez az alak végveszedelemben forog s ő nem képes még csak a karját sem kinyújtani védelmére. Valami végkép megszibbasztó nyomás nehezült lélekzetére és idegeire.

Mikor reggel a férj, kivörösödött arczal, szárazon csillogó, zavaros szemekkel kuszált hajjal s bizonytalan lépésekkel betámolygott a Szeréna hálósobájába: a gyerek asszony ijedten fölriadt és sikoltott.

Hirtelenében azt hitte: éjjeli rémes víziói ismétlődnek.

Láz fogta el és retteget.

Zoltán urfi pedig mesolyra vont ajkakkal lehajlott feleségéhez s égő lehellel közeledett a megrémült arcához, hogy megcsókolja. Szeréna igazán megrémülve, fehérig kifordult, karikába vágódott szemekkel húzódt odább, Zoltán pedig értelmetlen szokat gügyögve, addig-addig hajlott míg egyszer csak arczal a párnára hullott, azután térdre rogyott és ebben a helyzetben elaludt.

(Folytatása következik.)

tan elhagyta a korházat és 19 beteg a lefolyt 24 óra alatt meghalt. A barakk-kórházban jelenleg összesen 89 beteget ápolnak.

A betegedések általában legsűrűbbek a VI. és VII. kerületben, de sűrűn fordulnak elő most már a VIII. kerületben is. A budai oldalon ma egyáltalán nem fordult elő kolera eset, ugyisintén a IV. kerületben sem, a mely eddig szintén érintetlenül maradt a járványtól.

*

Bicskén kedden meghalt kolera tünetek közt Fekete János budapesti rendőr neje, ki a hó másodikán utazott volt Bicskére; ürülékét Pertikhez küldték. — Erzsiben is meghalt egy asszony kolera tünetek közt. Ugyanitt egy hajóról kitétték az ácsot, ki gyanus tünetek közt megbetegedett. Székesfehérvárott Krausz állomásőr neje gyanus tünetek közt megbetegedett.

Krakóban az utolsó huszonnég órában összesen csak két megbetegedés és egy haláleset fordult elő. Egész Galiciából ezenkívül mindössze is egy haláleset és egy megbetegedést jelentettek.

Hamburgban megbetegedett 30, meghalt 8 ember. A járvány ilyen jelentékeny csökkenése következtében, külön óvórendszabályok elrendelése mellett, az iskolákat újra megnyitották.

Párisban és környékén 28 megbetegedést és 8 halálozást jelentettek be.

Megyei közügyek.

Alispáni jelentés.

— Az elmúlt évnegyedről. —

Tekintetes törvényhatósági közgyűlés! A törvényhatóság állapotáról valamint a folyó év III-ik negyedében tett intézkedések s ezek előmenyeről jelentésemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni.

I. A közbiztonság állapota a lefolyt évnegyedben összesen 136 esetben zavartatott meg.

Nevezetesen: személybiztonság elleni merénylet 36 esetben fordult elő és pedig Silygyia községben egy gyilkosság, Borosjenő és Sikula községben 3—3, Uj-Szent-Anna, Zimánd, Kurtics községekben 2—2, Galsa, R.-Világos, Kovaszincz, Buttyin, Kertes, Borossebes, Solymos-Bucsáva, Mácsa, Szőlős, Bokszeg, Pernyest, Paulis községekben 1—1, sulyos, Berosjenő 3, Sikula, Világos, Szőlős községekben 2—2, Apatelekek községben 1 könnyű testi sértés.

A tettesek 36 esetben kinyomoztattak s az illetékes királyi járásbírósnak átadattak.

A vagyonbiztonság 99 esetben támadott meg, és pedig 95 lopási esettel és 3 lopási kísérlettel, mely esetek közül 56 esetben mind a tettes, mind a kár, 9 esetben pedig csak a tettes kerülvén meg, az illetők a büntető bíróságnak átadattak. — A többi 33 esetben a puhatólás még eredményre nem vezetett.

A vagyonbiztonság elleni támadások közül 11, az aradi 3, a pécskai 22, a világosi 15, a radnai 17, a borossebesi 21, a borosjenői 6, a kisjenői 3, magyar-eleki járasok területére esik.

II. Tüzeset az elmúlt évnegyed alatt 96 esetben fordult elő, melyek közül 16 a világosi, 17 a borosjenői, 6 a ternovai, 11 az aradi, 25 a kisjenői, 5 a borossebesi, 2 a pécskai, 5 m.-eleki, 4 a radnai, 5 a nagyhalmagyi járasok területére esik.

A tűz keletkezésének oka a megejtett vizsgálafok szerint 19 esetben véletlen szerencsétlenség, vagy gondatlanságból, 23 esetben gyújtogatásból és 10 esetben villám csapásból eredetnek bizonyult, míg 44 esetben a tűz keletkezésének oka nem volt kipuhatolható.

A tűz által okozott kár összes értéke 68206 frt 80 krt tesz ki mely összeggel szemben a leégett tárgyak 52645 frt 97 kr erejéig voltak biztosítva.

A gyújtogatásból eredő tüzesetek tetteseit csak 3 esetben sikerült kipuhatolni, míg a többi esetekben a nyomozás folytatattik.

A tűz mikénti keletkezésének kiderítése iránt a vizsgálat minden esetben a kellő időben és erélylyel megtétt, s az eredményhez képest a további eljárás foganatosított. Nagyobb mérvű és különös fejelemítést

érdemlő tüzeset az évnegyed alatt nem fordult elő.

III. A közegészségügyi viszonyokra nézve jelentem, hogy azok az előző évnegyedhez képest hanyatlottak, úgy a beteg mozgalom aránylag tetemesen emelkedett, valamint a meghaltak száma is nagyobbodott.

A hevenyhurutos gyomor és bélbajok sűrűn fordultak elő, és számos esetben kedvezőtlenül folytak le, ellenben a hasonemű tüdőbajok aránylag gyérültek, s aránylag kedvezőbb lefolyásuk voltak.

A heveny fertőző kórok közül járványként előfordultak a roncsló toroklob: Agya, Glogovác, Uj-Szt-Anna, Berzova, Székudvar, Mácsa, Soborsin, Trójás, F.-N.-Iratos, Gyorok, Kuvin, Kovaszincz, Ménes, Szentleányfalva, és a szlatinai gyártelepen, továbbá a kanyaró: M.-Csill, Csermő, Madinest, Borosjenő, Ternova, Bogyest és Zimbrón, végül a vörheny: Kurtics, Mácsa, Nádas és Uj Panáton, a hők hurut pedig: Musztesd, Szakács, Józásahely, Fényes, Gruba, Valemare, Krokna, Józás, Felménes, Dulcsele, Holdmészes, Solymos-Bucsáva és Szaturon lefolyásuk a roncsló toroklob kivételével türehető volt. Berzova, Trójás, Soborsin, Kuvin, Kovaszincz, Csermő, Maduress, Ternova, Kurtics, Mácsa, Nádas, Musztesd, Szakács, Fényes és Gurbán a járvány immár meg is szűnt,

(Folytatása következik.)

Folytatólagos sorrendje

az Aradvármegye törvényhatósági bizottsága 1892. évi október 10-iki közgyűlésén tárgyalandó ügydaraboknak:

41. M-Pécska község képviselő testületének határozata kéményseprői szabályrendelet megváltoztatása iránt.

42. Simonyfalva község képviselő testületének határozata a legelők kártalanítási rendszer beszüntetése ügyében.

43. Megyes-Bodzás község képviselő testületének határozata a jegyzői laknál építendő sütő konyha felállítása tárgyában.

44. Butyin község képviselő testületének határozata behajthatlan közkövetelések leiratása iránt.

45. Nagy Kamrás község képviselő testületének határozata az elkész lakház szükséges mellék épület építése s az építési költségek mikénti fedezése tárgyában.

46. Simonyfalva község képviselő testületének határozata egy községi irnoki állás rendszerezése tárgyában.

47. Szintye község képviselő testületének határozata a községi kocsi állás beszüntetése tárgyában.

48. Seprős község képviselő testületének határozata a Szartos folyó melletti 2 holdnyi terület haszonbérbe adása ügyében.

49. Ágris község képviselő testülete határozata a község tulajdonát képező egy egész külállományu hold mikénti kezelése iránt.

50. Kerek község képviselő testületének határozata, az előfogatóság megváltása tárgyában.

51. Muszka község képviselő testületének határozata, a telekönyvi változások keresztülvitelére 90 fort megszavazása iránt.

52. Kurtica község képviselő testületének határozata a távbeszélő (Telefon) felállítása tárgyában.

53. Szabadhely község képviselő testületének határozata, behajthatlan közkövetelések leiratása tárgyában.

54. A radnai önkéntes tűzoltó-egylet felbevezése a községi képviselő testületnek az egylet segélyezése tárgyában hozott határozata ellen.

55. Szentleányfalva község képviselő testületének határozata, behajthatlan közkövetelések leiratása ügyében.

56. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézvénnye a kéményseprési szabályrendelet módosítása tárgyában.

Aradon, 1892 évi október hó 4-én.

Dálnoky-Nagy Lajos,
főjegyző.

Időjárás.

Légnyomás: reg el 7 órakor 758.8 mm., délután 2 órakor 756.8 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor $1^{\circ} + 16.7$, délután 2 órakor $1^{\circ} + 23.4$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor DK. 5. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0.

Október 6. a vidéken.

— Saját tudósításinktól. —

Temesvár. Az aradi vértanúk lelki üdvéért d. e. 10 órakor gyászmise volt a belvárosi róm. kath. plébániatemplomban A gyászmisét **B r a n d József** plébános szolgáltatta. A templomban megjelentek a 1848—49-iki honvédek **M e n c z e r** Rezső főmérnök vezetése alatt, továbbá több hölgy, végül dr. **L a k y Mátás** főreáliskolai igazgató, Sztancsa Gyula tanár, Stippl Fábán közgyám, Rittinger, Grünblatt, Gaupp László, ifj. Steiner, Steiner Ferencz, Csermák és Menczer B.

Kolozsvár. Az egyetemi polgárság a vértanúk emlékéhez méltó kegyelettel ülte meg október 6-ikát. Délelőtt tíz órakor a piaristák templomában gyásztisztviszlet volt; innen fél 11 órakor a reformátusok belfarkasutcai templomába vonultak, hol **H e r e p e i Gergely** ev. ref. pap tőle megszokott megható szép beszédet mondott; az istentiszteleten az egyetemi polgárság teljes számában megjelent; az egyetemi tanács képviselőjében **K o c h Antal** dr. prorektor, **K i s s Mór** dr. a jogi kar e. i. dekanja, **M o l d o v á n Gergely** dr. prodekan jelentek meg; a márcz 15. bizottság **D e á k y Albert** dr. vezetése alatt, valamint az agg honvédek szintén testületileg megjelentek. Délután emlékünnepe volt.

Szeged. Október 6-ikát kegyelettel ülte meg a szegedi község is. A belvárosi templomban, **R ó z s a Ferencz** apát-plébános által d. e. 10 órakor mondott gyászmisén szép számú publikum jelent meg. Testületileg kivonult a városi hatóság élén **L á z á r György** polgármester-helyettesével, ott volt **R a i n e r József** rendőrfőkapitány, **T ó t h Pál** főjegyző stb. A templom hajójában koszorúkkal, hadi jelvényekkel földiszitett katalinok állott, mely körül a szegedi szabadságharcos veteránok szolgáltatták forradalmi uniformisban a dísz-orséget. A ravatal oldalára volt fügeszve az „aradi tizenhárom“ borostyán-koszorus mellkép-csoportozata. A gyásznap évfordulóján ünnepelt a szegedi színház is.

Nagyvárad. A tizenhárom hős honvéd tábornok kivégeztetésének évfordulóját kegyeletesen ülte meg. Nagyvárad város hazafias közönsége. A olaszai plébánia templomban délelőtt 10 órakor ünnepélyes gyász-istentisztelet volt, melyen a megye és város legelőkelőbbjei és a polgárság színe-java vett részt. A főoltár előtt égő gyertyákkal körülvevett nemzeti zászlókkal és hadi jelvényekkel díszített ravatal volt felállítva. — A templomi énekkar megható gyászmisét adott elő az orgona hatalmas hangjai mellett. A jogakadémiai ifjúsága szintén lerótta kegyelme adóját a vértanúk iránt. A jogakadémiai épülethől testületileg este fél 6 órakor fáklyákkal indultak a himnusz hangjai mellett **N a g y Sándor** emléktáblájához. Ott már nagy számú közönség gyűlt össze, köztük különösen sok hölgy. **N a g y Sándor** emléktábláját friss koszorú díszítette s a földszint összes ablakai fényesen ki voltak világítva. A ünnepi szónoklatot **L o s o n c z y Géza** III. éves joghallgató tartotta. Utána **D o b á k Emil** IV. éves joghallgató szavalt a „Október 6-ikára“ című költeményét. A lelkesen előadott szavalt zajos hatást aratott. Befejezésül az ezen alkalomra **B a l o g h Ferencz** kántor által sikeresen betanított jogász-dalárda elénekelt a „Szózatot“.

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben		Vidéken	
házhelyre:		szótküldve:	
Egész évre	12 frt — kr.	Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	6 frt — kr.	Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt — kr.	Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr.	Egy órára	1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának küldendők, ugyszinté ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság“.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 8. —

Változó felhőzet.
Eső.
Hőszűrés.

H I R E K.

Október 8. Szombat. Róm. kath. naptár: Brigitta. — Protestáns naptár: Pelágia. — Görög-keleti naptár (szep-tember 26.): János. — A nap két 6 óra 11 perczkor, nyugszik 5 óra 23 perczkor.

Kálcsay-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: [polgári iskola, földszint].

Október 8. A tornaegyleti vívőkör ünnepélyes megnyitása.

Október 10. Aradmegye őszi évaegredes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Október 10. Az aradi gazdasági egyesület közgyűlése délután 4 órakor a vasúti palota üléstermében.

Október 10. A megyei községi és körjegyzők nyugdíjintézetének közgyűlése délután 2 órakor.

Október 12. Aradváros október havi rendes közgyűlése délután 4 órakor.

Október 16. Az 1848—49-iki honvédek aradi egyletének közgyűlése.

— A hivatalos lapból. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter: **G r o s s Albert** végzett tanárjelöltet, a nagyváradai tankerületi kir. főigazgatóhoz irnokká nevezte ki.

— **Arad város pénzügyi bizottsága** tegnap délután 5 órakor ülést tartott, melyen **V a r j a s s y Lajos** adóügyi szenátor elnöklte alatt jelen voltak: **B u n d Henrik** főszámvévő, **S z a t h m á r y János**, **T e d e s c h y Viktor** és **B o r o s Vida**. Ez alkalommal a Kossuth-utcai hönvédlaktanya kölcsönügye került tárgyalás alá. A Kossuth-utcai laktanya kibővítésével járó költségek fedezésére 64.000 frt szükséges. Ezen összeg kölcsön útján beszerzésére nézve az osztrák földhitelintézet ép olyan ajánlatot tett, mint a vágóhídi kölcsönre t. i. adja 5-2 százalékkal 50 évi amunitás mellett, melyben a 4 és fél százalékos kamat és 0-7 tőke törlesztés benne van; a zálogleveleket pedig 95 frtos árfolyamon adná. Az ajánlatban azonban az a feltétel is benne foglaltatik, hogy „ha az értékpapírok árfolyama időközben nem rosszabbodnak“, továbbá, hogy ezen ajánlat végleges jóváhagyása az igazgató tanács döntésétől van függővé téve. A bizottság a közgyűléshez azt a javaslatot terjeszti be, hogy a földhitelintézet ajánlata e l f o g a d t a s s é k a z a l, hogy az árfolyam 95 frt legyen. A kölcsönnél van még 200 frt bélyeg- és 448 frt bekelezési illeték, mely többletnek erejéig esetleg a fölveendő összeg fölemelendő, valamint az árfolyam veszteség is.

— **Difteritisz Aradon.** Városunkban megint ijesztő mérvben grasszál a gyermekek réme. Tegnapelőtt és tegnap 14 difteritis betegről érkezett jelentés a tisztifőorvosi hivatalba.

— **Arad város közegészségügyi bizottsága** ma délután 5 órakor ülést tart a városháza tanácstermében.

— **Törvényszéki építkezések.** Az igazságügyminiszter szorgosan számbavevén a törvényszékek elhelyezési viszonyait, arról győződött, meg, hogy törvényszékeink kívül huszonnégynek (köztünk az aradnak is) olyan az elhelyezése, hogy azon részint nagyobb pótléppel lehetőséggel mielőbb segíteni kell. [Előzetes számítások szerint ezen építkezéseknek hat-nyolcz év alatt leendő létesítésére körülbelül három millió forint szükséges. Az állami költségvetés jelentékeny megterhelése nélkül ezen építkezések létesítését csakis kölcsön útján vélte lehetségnek a miniszter: és miután a törvénykezési építkezések nagyobb s gyorsabb egymásutánban való foganatosításának szükségességéről sikerült a pénzügyminiszterrel meggyőznie, kieszközölte ahhoz való hozzájárulását is, hogy a kezelése alatt álló jövedéki bírság-alapból e célra három millió forint kölcsönt vehessen. Az évi kamat és tőketörlesztési részletek fedezése tekintetében az a megállapodás jött létre a két miniszter közt, hogy a tőke és ka-

mat-törlesztési teher részben ez eddig fizetett s az építkezések folytán eső házbérekéből, az ezekben fedezetet nem találó rész pedig az igazságügyi tárca részére beruházások czimén évenként megszavazandó hitelből fedeztessék. E kölcsönt egyébiránt nagyobb mérvben csak az 1894. folyamán szándékozik a miniszter igénybe venni.

— **Az országos meteorológiai intézet** békája, úgy látszik, nem eszik hiába a kenyéret, mert a mit a most felállított vidéki időjelző állomásokra jósol, egytől-egyig beválik rendre. Legalább mi aradiak erről győződünk meg eddig s nem volt okunk, hogy az ellenkezőjét állítsuk. Tegnapra is esőt jósolt az országos béka s a jóslás beteljesült. Délután 2 óra felé szemezni kezdett, majd hatalmasabb sugarakban indult meg az eső, mely immáron az ősz végleges bekövetkezését is jelzi. A nap sugara bágyadt s nem igen van anyagi ereje, hogy az emberről lehámozza az überczihert. Ez a szükséges öltönydarab immár napirendre került s valószínűleg az eső elmulta után is vele kell majd ellensúlyozni a minduntalan hűvösödő őszi levegőt.

— **Aradmegye állandó választmánya** tegnap délelőtt ülést tartott, melyen a virilisták névjegyzéke ellen beadott egyetlen felszólamlást elutasítólag intézte el.

— **A Csendőrség szaporítása** Aradmegyében. A csendőrség szaporítását a személy- és vagyonsbiztonság megvédése érdekében elutasíthatlanul szükségesnek tartja a belügyminiszter. Szükségesnek véli nevezetesen Somogy megyében, a hol a közbiztonság igen gyakran van veszélyeztetve, Kaposvár székhelylyel új szárnyparancsnokság rendszeresítését, mert a pécsi szárnyparancsnokság területe igen nagy lévén, az ottani szárnyparancsnokság a kellő felügyeletet czélszerűen és szabályosan nem gyakorolhatja. Szükséges továbbá Aradmegyében Borosjenő székhelylyel új szakparancsnokság felállítása azért, mert az aradi szakparancsnokság felállításához a gyulaihoz tizennyolcz órs tartozik, nagyszámú órs felett pedig egy-egy tiszt a kellő felügyeletet gyakorolni alig képes s másrészt az aradmegyei közbiztonsági viszonyok — mint a P. H. írja — kívánatosá teszik, hogy a főbb bűnesetek nyomozását a szakparancsnok személyesen vezesse s a gyanus egyének ellenőrzésére alárendeltjeit minél gyakrabban személyes érintkezés útján oktassa.

— **Bontják a „Neptunt“.** Tegnap kezdték meg a „Neptun“-hoz czimzett csinos faalkotmány lebontását, melyben annyiszor üdült a nyaraló Arad. A szétszedett fürdőt Grünberger raktára mellett helyezik el a télre.

— **Keresett kolerás utasok.** Uj-Arad község előjárósága folyó hó 3-án a következő sürgőnyt kapta. „Orló okt. 2. Bechneth dr. jelenté, hogy Uj-Aradra Krakóról egy **Johann Kle n** nevű utas érkezik; megfigyelésre ajánlatik a kolera szempontjából.“ Az utas azonban nem érkezett meg. S miután a múlt héten Arad város is hasonló sürgőnyt vett egy másik egyénről és az sem érkezett meg, valószínű hogy a kolera-gyanus utasok, utazásuk végcélját hamisan mondják be, hogy az orvosi megfigyelés kellemetlenségei alól magukat elvonják.

— **Dezinficiált póttartalékosok.** Az aradi honvédszázalóhoz 8 heti fegyvergyakorlatra bevonult budapestieket 5 napi dezinfekcióra kárnozatták. A póttartalékosok elkülönítve állandó orvosi felügyelet alatt állanak. A katonaság részéről tapasztalt ovatosság minden esetre helyén való.

— **Ali ben Soliman Aissa fakir** Aradon. Budapesti sikerei után most vidéki körutra indult **Ali ben Soliman Aissa**, ez a csodálatos fakir, aki hajmeresztő mutatványaival általános szenzációt keltett a fő- és székváros orfeumában. Hypnotizálja önmagát, kábító füsttel, testének észbontó hajlitgatásával, aztán egész passzióval szurkálja át fülét, arcát, tenyerét finom törrel, ugyanilyet ver át gyomrán, anélkül, hogy egy csepp vére felynék

ntána. De jó a sebből ez is „közkívánatra“. Megfejtethetlen, idegrázó produkciót legközelebb az aradi közönségnek is be fogja mutatni, előbb azonban a szegedi színházban produkálja magát.

— **Elcsipett banda.** Lingurár Floriza enyveskező kis hamis megint beszélt magáról. Tegnap a hetipiaczon három társnőjével egy szövött bekecsét és több rendbeli kendőt távolított el, de értéktávolítási körútjában egy szemfüles rendőr elcsipette és társaival együtt a kihágási bíróság elé állította. A vizsgálat folyik.

— **Hazafi Veray János,** „a haza vándor lantosa, s az erkölcsiség magvának elhíntője“ meg rimelhetné enmagát, mert költői jelenetet eszközölt Aradon ex abrupto a tizenhárom emlékoszlopa közelében. Diszes műpártolókat gyűjtött maga köré ökolnyai terményeiből az Istennek, kiket megtanított hazafias zöngeményére. S az apró civisek pokoli zajt vágva futták, hűségesen a nagy kapás poéta vezénylete alatt:

„Hazám, hazám édes hazám.
Te vagy az én szülő anyám igazán!“

De Veray bátyánk, az el nem ismert zseni, magassábrá vágyott; nem elégette meg a dicsőséget „nem a föld hitvány porát. S midőn az ünnepi dal véget ére (mely tőbb h a n g u l a g énekelte) megénekelni való pazarlással egy-egy krajczárkát adott az apró hallgatóság felségélyezésére, de viszonzásul azt kívánta, hogy emeljék fel s kiáltásuk gy h a n g u l a g „Eljen Hazafi Veray János, hazánk nagy költője!“

S dictum factum! A hálás publikum nem sokat gondolkozott hanem felkapta az emberték kinek életében talán e pillanat volt a legkimagaslóbb.

— **A Sági Temes-híd.** Délmagyarország legnagyobb közúti hidját a múlt hó végén adták át a forgalomnak. A híd Ság mellett épült a Temes-folyón, boldegult Baross miniszter rendelkezése. Eépítését 1891 augusztusban kezdték meg. Nyílása 210 méter; vaszerkezete köépitésen nyugszik. A felavatás alkalmával lakomát rendeztek, melyen Szántó Albert főmérnök, a kereskedelmi miniszterium megbízottja, a királyt, Kovács Akos a kormányt és kereskedelemügyi minisztert éltették.

— **A gavaller.** Rozika vizes kantával igyekezett haza a kutról, a Jóska gyerek meg ott lesekedett mellette s addig legyeskedett, míg a kanta odavágódott egy ágaczfal oldalához s csak a füle maradt a kisleány kezében. Azt is elkeseredetten dobta az ut közepére s úgy nézett a legényre, hogy no most most mindjárt kicsurran a köny a kék szeméből. A legény is megrökönyödött, de hamar föltalálta magát. Kivet egy 10 krost a lajbi zsebből:

— Itt a kanta ára, Rezi. Aztán most már „kacsalódhatunk“ tovább.

És kacsalódtak tovább.

— **A filokszera terjedése.** Temes vármegye Opaticza községének szőlőiben a filokszera jelenléte megállapítván, a nevezett község határa a földmívelésügyi m. kir. miniszter rendelkezéssel zár alá helyeztetett.

— **Pályázatok.** A kolozsvári kir. itélőtáblánál bírói állásra 2 hét alatt: a pozsonyi m. kir. pénzügyigazgatóságához fogalmazó gyakornoki állásra, 3 hét alatt; a nagykanizsai m. kir. dohányáru raktárnál hivatalsszolgái állásra 8 hét alatt; a m.-sziget m. kir. adóhivatalnál gyakornoki állásra. 15 nap alatt a m. kir. pénzügyigazgatóságához III-ad osztályu elenőri állásra, 14 nap alatt, Aradon; az oraviczai kir. adóhivatalnál gyakornoki állásra 14 nap alatt.

Hymen.

Tolnai János dr. ügyvéd, az aradi fiatalság egyik derék, köztiszteletben álló tagja jegyet váltott Bing Betty urhölgygel, Bing Vilmos helybeli nagykereskedő bájos leányával, Arad egyik legszebb fiatal hölgyével.

SPORT.

A bécs-berlini távlovaglás.

A nagy versenyben végleg Starhemberg Vilmos gróf maradt a győztes. A második helyet azonban, melyet eddig a Miklósnak hittünk, Reitzenstein porosz kapitány hódította el, ki az utat 73 óra és 6

perc alatt tette meg. A verseny ezzel eldöntöttnek látszik s most már csak arról lehet szó, hogy a többi díjak kiknek jussanak, ami felett a juri csakhamar dönteni fog.

A versenyből azonban két kiváló tanulságot már is szerezhettünk. Az egyik hogy a díjak óriási részét a mi tisztjeink vitték el, a mi lovas tiszti karunk dicséretére válik; a másik, ami szintén igen fontos dolog s ez az, hogy a magyar lovakkal kitartás és gyorsaság tekintetében ezuttal is a legkiválóbboknak bizonyultak.

Reitzenstein porosz kapitány október 5-án 9 óra 56 p. mp.-kor érkezett Florisdorfba. Recordja 73 órát 6 percet tesz ki és 1 óra 40 percczel rosszabb, mint Starhemberg grófé, ki első marad. Reitzenstein második és Miklós valószínűleg harmadik. Reitzenstein lova igen ki volt merülve és néhány lépéssel a cél után összerogyott. — Reitzensteint a közönség nagy lelkesedéssel fogadta.

Megérkeztek még Bécsbe: Zinku hadnagy (2 nap indult) 1 óra 1 perc reggel, Hopfen hadnagy (2. nap) 1 ó. 1 p. reggel, Bloch kapitány (2. nap) 2 ó. 28 p. reggel, Scholz hadnagy (2. nap) 2 ó. 55 p. reggel, Müller hadnagy (1. nap) 4 ó. 44 p. reggel, Schwerin gróf (2. nap) 4 óra 34 p. reggel, Boeck hadnagy (1. nap) 5 óra 34 p. reggel, Bomayer hadnagy (1. nap) 6 ó. 45 p. reggel, Goltz gróf (1. nap) 6 ó. 54 p. reggel, Mayer kapitány (2. nap) 7 ó. 36 p. reggel.

Egyletek, Társulatok.

— **Meghívás.** Az aradi tornaegyesület a torna- és vívóvad megnyitása alkalmából ma este Nagy Lajos sörcearnokában társas vacsorát rendez, melyre az egyesület tisztelt tagjai ezennel meghívotnak. Étkezés étlap szerint. A társas estély kezdete 8 órakor. Aradon, 1892. évi október hó 8-án. Az elnök s g.

Színház.

A bagdadi hercegnő.

— Báthory Ilona debutja. —

Tegnap este Báthory Ilona bemutatójával „A bagdadi hercegnő“, Dumas színművét elevenítette fel a direktzió. Szórványosan látogatott ház előtt, felcsigázott, de hamar leszállt érdeklődés mellett gyorsan játszották le a darabot.

A czimszerepben bemutatkozott Báthory Ilona épen nem mondható szerencsés akvizíciónak. Tagadhatatlan ugyan, hogy van benne temperamentum s kiváló beccsel bír organuma, de még le kell szoknia több modorosságról első sorban a hadarásról, mely nagyon rontja különben helyesen felfogott deklamációjának olykor felcsillanó hatását.

Kivánatos, hogy a kisasszony félre ne ismerje jóakarátunkat, mert mi nem lehuzni, hanem haladását akarjuk elősegíteni, az pedig csak úgy lehet, ha rámutatunk hibáira.

Somló helyes felfogással és értelemmel alakította Nourvadyt.

Mellette Szepesit kell kiemelnünk, a ki kis szerepét (Richard) helyesen játszotta meg.

Sajnos, hogy nem mondhatjuk ugyanezt Pethesről, a ki hálás szerepéből (Jean de Hun) semmit sem tudott csinálni. Szenvedélyes kitérésénél alkalmazott alpáthosza viszatetszést keltett s sokat levont az első felvonásban elfogadhatóan megjátszott jelenéséből.

Az ensemble jó volt s mindent elkövetett arra nézve, hogy a debut iránti érdeklődést fokozza.

Kiváltak a keretből Sz. Németh (Godler) és Bónis (Trévlé).

Báthory Ilonát tisztelői színreléptekor virágosokkal lepték meg s szívélyes ovációval fogadták. (G.)

— **Színházi hírek.** Ma szombaton Auber zsenialis zeneszerzőnek bájos zenéjü operája, a „Fekete domonó“ kerül színre, amely már tavaly is egyik vonzó darabja volt a műsornak. — Vasárnap 2 előadás lesz, délután fél 4 órakor félárakkal „Szókött katoná“ jeles népszínművet, este: bérletfolyamban a „Nebáncsvirág“ operettét adják a czimszerepben Somló néval. — Hétfőn Schönthannak a „Vadorzók“ hirnevesszerzőjének egyik kiváló vigjátéka: „Hadjárata békében“ kerül színre E. Illés László fordításában. A társulat több ujdonságra készül most a legnagyobb szorgalommal, melynek: „Bolondok háza“, „Pont-Biquet család“, „Diurnista“, „Kis molnár né“ (operette) ujdonságok.

IRODALOM.

— **„Magyar Góniusz.“** Minden várakozást felülmul az a siker, melyet a „Magyar Góniusz“ legújabb száma aratott. Az izléses, diszes kiállítás, a modern technika újabb vívmányairól tanuskodó remek illusztrációk s a páratlanul gazdag szellemi tartalom vetélkednek egymással. Kétségkívül nagy része van a „Magyar Góniusz“ ez újabb sikerében a „Kosmos“-nak, Magyarország elsőrangú műintézetének, mely utólrhetlen művészies formában állította azt elő. A gyönyörű illusztrációk közül kiemeljük: „A király a gyakorló térre készül“, „Tűzvonat védő-sáncok mögöl“, „Hadgyakorlatok. A lovasság rohama“. A bolgár kiállításból; „Erdészeti kiállítás“, „Pavillon“, „A főbejárat“, „Török kiállítás“, „Idegenek pavillona“, „A kolera főészke Hamburgban; a legrégebb város rész“ stb. A gazdag szellemi részből megemlítjük: Dóczy Lajos nagynevű költőnk és a „Magyar Góniusz“ állandó munkatársának remek acsthetikai tanulmányát, Cerri Gyula „Az 1891–92-ik katonai évről irt érdekesítő cikkét, a melynek értékét nagyban emelik a sikerült illusztrációk. A „Magyar Góniusz“ ezen száma közli továbbá Turgenjev Ivánnak „Hajó égés a tengeren“ című rajzát. Ez a nagy orosz írónak utolsó irodalmi dolgozata, melyet halálos ágyán mondott tollba. Karczag Vilmos „Elzüllött élet“ című remek elbeszélését Sávely Dezső ismert festőnk illusztrálta. A „Magyar Góniusz“ mely kétségkívül az első helyet foglalja el szépirodalmi folyóirataink között, minden intelligens család asztalán önérettel foglalhat helyet. Előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Az első félévben megjelent füzetek diszkötésben is megrendelhetők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Aradi-utca 8. sz.

VEGYESEK.

— **A mileniumi kiállítás országos bizottságát** most szervezi Lukács Béla kereskedelmi miniszter. A szervezeti szabályzatban már megállapította, hogy a különböző miniszteriumok, országos és közzintézetek hány taggal legyenek a bizottságban képviselve. Minden tényező aránylagos képviselést nyers ezenfelül husz szakembert nevez ki a miniszter. Az országos szakegyesületeket a miniszter már felhívta, hogy az országos bizottságokban magukat képviseltesék. A bizottság megalakulása azonban november hó eleje előtt nem várható. A jövő hó elején azonban a miniszter kinevezi a „Kiállításai hivatal“ igazgatóját s ezután nyomban megalakul s megkezdí működését az országos bizottság.

— **Az Andreánszky-Matyók párba.** Most harmadéve a császárfürdői vendéglőben történt bizonyos összeszólalkozás és tettleges inzultus következtében Andreánszky Jenő és Matyók Bencze főszolgabíró piztolypárbaft vívtak, a mely az utóbbinak megsebesülésével végződött. Miután Matyók időközben elhalt, a pestvidéki törvényszék csak Andreánszky fölött ült törvényt, a ki három havi államfogházra ítélte. A végtárgyaláson Andreánszky azzal a kijelentéssel élt, hogy rendelkezék bármiként is a büntető törvénykönyv, hasonló esetben a jövőre sem fog másként eljárni, a mit a kir. tábla az ügy elbírálánál oly súlyos körülménynek vett, hogy a kiszabott büntetést egy évi államfogságra emelte fel. A beszámítást illetőleg magáévá tette ezt a nézetet a Curia is, a mennyiben a királyi tábla itéletét mindenben helyben hagyta.

Táviratok.

A kormányválság.

Budapest, október 7. (Saj. tud. táv.) A czáfolat daczára, közbeszéd tárgyát képezi a krízis, még pedig egészen azon tartalommal, melyet az "Aradi Közlöny" már előzőleg táviratilag jelzett. Mint újabbban kiszivárgott hír konstatálandó, hogy Csiky Albin gróf csakugyan felvetette a kabinetkérdést az egyházpolitikai kérdések miatt; azonban Szilágyi és Verkerle kik a kabinetben Csáky pártján vannak, lebeszéltek Csákyt a lemondásról. Az ügy elintézése még elhúzódhatik két hétig is, most javában folynak a tanácskozások a folyamatban levő krízis megoldására. Mivel az egyházpolitikai kérdésekről van szó, Vaszary hercegprimás állandóan budapesten van.

A delegáció.

Budapest, okt. 7. (Saját tud. táv.) A magyar delegáció hadügyi albizottsága mai ülésén a hadügyi budget került tárgyalásra. Az ülés legkiemelődőbb mozzanata a harmadik akadémiára vonatkozólag hozott bizottsági határozat. Tekintettel arra, hogy a fennálló két katonai akadémia növendékeinek száma a bizonyos maximumot meghaladta, a hadügyminiszter utasítandó, hogy jövő évi budgetjébe vegye fel a harmadik Magyarországon felállítandó katonai akadémia költséget. A határozat szavazattöbbséggel hozatott.

Kolera.

Budapest, október 7. (Saj. tud. táv.) A kolera folyton nagyobb mérveket ölt, ma a kolerabetegek száma elérte az 1873-iki kolera magasságát. 53 beteget ápolnak és ma meghalt 19. Eddig kolerába esett összesen 177 egyén, meghalt 71.

Budapest, október 7. (Saját tud. táv.) A járvány bizottság mai ülésén elhatározták, hogy holnaptól fogva, a főváros területén levő összes nyilvános és magán tanintézetek bezárassanak.

Budapest, október 7. (Saj. tud. táv.) Kaas Ervin baró, Kaas Ivor testvéröccse, délután a barakk-korházban meghalt kolerában.

Szeged, okt. 7. (Saj. tud. táv.) Nagy Gábor budapesti munkás, a ki itt kolera gyanus tünetek között megbetegedett, ma meghalt. Hogy csakugyan kolera okozta halálát, azt a vizsgálat állapítja meg, minek eredményét a megrémült szegediek alig várják.

Közgazdaság.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítástól. —

— október 7.

(S. ss.) A mai hetipiacon változatlan irányzat s lanyha vételkedv mellett eikelt:

Buza I. rendű 2000 métermázsa 6.80—7.20-ig.

Buza II. rendű 700 métermázsa 6.20—6.80-ig.

Árpa 150 métermázsa 5 frttól 5 frt 10 krig.

Z a b 50 métermázsa 5 frt 20 krtól 5 frt 5 frt 30 krig.

Tengeri (uj) 1800 métermázsa 3 frt 20 krtól 3 frt 30 krig.

Tengeri (ó) 200 métermázsa 4 frttól 4 frt 10 krig.

Csöves tengeri 258 métermázsa 2 métermázsanként 4 forint 40 krtól 5 forint 50 krig

— A homoki borok okszerű kezelése. A földmívelésügyi miniszter, tekintettel az országban nagy mértékben megindult homoki szőlőtelepítésekre, 1000 fortnyi összeget vett fel a budgetbe oly czélból, hogy a most már tömegesen előállított homoki boroknak okszerű pinczekezelését tanulmányoztathassa és megfelelő kísérleteket tehessen, mire annál nagyobb súlyt kell tekinteni, mert a homoki borok okszerű kezelése termelőink előtt még meglehetősen ismeretlen, hollott ilyen kezelés nélkül azokkal nem pótolhatjuk meg ideiglenesen sem azt a nagy hiányt, amely hegyi bortermelésünkben a filloxera pusztításai következtében előállott s a melyet csak évek mulva leszünk képesek az amerikai oltványokkal megkezdett szőlőújítás útján és akkor is csak némi részben elenyésztetni

Szeszűzlet.

— Október 7. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 51.—, kicsinyben 52.50 hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos piaci árak Aradon.

— Október 7. —

Gabnaneműek: Tiszta buza legnehezebb 7 frt — kr, közép 6 frt 70 kr, kétszeres legnehezebb 8 frt 90 kr, közép 6 frt 10 kr, rozs legnehezebb 5 frt 70 kr, közép 5 frt 50 kr, árpa legnehezebb 5 frt 80 kr, közép 5 frt 20 kr, zab legnehezebb 5 frt 10 kr, közép 4 frt 90 kr, retek repceze legnehezebb — frt — kr, kukorica 4 frt — kr 100 kilónként.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az "Aradi Közlöny" távirati tudósításai. —

Budapest, okt. 7. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánási	lanyha	7.25—7.65
	tiszavidéki	"	7.55—8.—
	pestvidéki	"	7.30—7.95
	fehérmezei	"	7.30—7.90
	bácskai	"	7.35—8.—
	ésak-magyarországi		
Roza		csend.	6.40—6.65
Árpa	takarmány	lanyha	5.30—5.50
	égetni való	"	5.70—6.20
	sörfűzdei	"	6.40—6.75
Zab		csend.	5.45—5.70
Tengeri	bánási	csend.	4.80—4.85
	másnévű	"	4.75—4.80
Káposzta-repceze		csend.	11.20—11.50
Köles		csend.	4.55—4.75
Buza	tavasza	lanyha	7.40—7.42
	junius 1892	"	7.75—7.78
Tengeri	máj.-jun. 1892	lanyha	4.85—4.82
	szep.-okt. 1891	"	5.05—5.10
Zab	Bpost sz. tavasz	lanyha	5.36—5.38
	" " őszre	"	5.62—5.64
Káposzta-repceze	aug.-szep. 1891	szil árd	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. október 7.

Magyar aranyjárdék 8%	—
Magyar aranyjárdék 4%	112.20
Magyar papírjárdék 5%	100.50
Magyar vasuti kölcsön	120.50
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	117.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	146.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	139.50
Oszták járadék papírban	96.25
Oszták járadék ezüstben	96.—
Oszták járadék aranyban	115.—
18 0-ki államsorsjegyek	140.50
Oszták-magyar bankrészevény	980.—
Magyar hitelbankrészevény	355.35
Oszták hitelintézet részevény	309.60
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.67
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.52
Német birodalmi márka	68.80
London	119.80
20 márkás arany	11.76

Aradvárosi

Évadbérlet
8. szám.

színház.

Havibérlet
8. szám.

Szombaton, 1892. évi október hó 8-án

A fekete domino

Vig opera 3 felvonásban. Irta: Saribe. Fordította: Lengyel Dániel. Zenéjét szerzette: Auber.

SZEMÉLYEK:

Lord Elfort Sziklay.
Gróf Juliano Gergely.
Massarena Horatio Kozma.
Gil Perez, a királyi nevelőintézet gazdája Csatár.
Angela Somló.
Brigitta Margó Z.
Claudia, Juliano gróf gazdasszonya Gondáné.

Kezdeté 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— Október 7. —

Fehér Kereszt szálloda: Neumann J. birtokos, Méses. Frank Marcus kereskedő, Eszék. Kontz Domokos hivatalnok, Szeged. Agótha László magánzó, Kolozsvár. Kuszka István magánzó, Kolozsvár. Frankl Lajos magánzó, Eszék. Tauber Manó kereskedő, Temesvár. Prosinák György gyáros, Bécs. Friedman Ferencz birtokos, Beél. Bauer Ernő igazgató, Bécs. Schwarz A. kereskedő, Temesvár.

Vass szálloda: Varga Gyula hivatalnok, Makó. Valerian György vállalkozó, Világos. Weisz Adolf ékszerész és neje, Budapest. Zorád János hivatalnok, Szt.-Anna.

Nádor szálloda: Fischer Róza magánzó, Budapest. Wustits István kereskedő, Budapest. Fau Lajos kereskedő és leánya, Nagy-Abony. Pitlinger Károly ispán és neje, Nagyalu.

Magyar Korona szálloda: Bizony Imre Törös-Becse. Viki Gerő birtokos, Draucz. Vörös Antal nyugalmazott járásbíró, Vinga.

Arany Kulcs szálloda: Steiner Adolf kereskedő, Pécska. Bogdán Krisztina birtokosnő, Dobras. Schlözinger M. pinczester, Monor.

Felelős szerkesztő: VÁSÁRHELYI BÉLA.

Nyilttér.

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9% frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6 1/2% kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

710 8—10

Az igazgatóság.

Mélyen t. feleim és üzletbarátaim szives tudomására, miszerint

nyersbőr, halzsir olaj és festékáru üzletemet,

melyet 1880-tól 1887-ig Márkus Gyula czég alatt egyedül vezettem és ezen időtől fogva mai napig Márkus és Reich társasczég alatt vezettettem, ismét átvettem és a váltótörvény-székileg bejegyzett

„Márkus Gyula“

czég alatt saját számomra tovább vezetendem.

Kérem megtisztelő becses bizalmát részemre továbbra is megtartani és egyszersmind a társasczég megszüntéről tudomást venni sziveskedjék.

Mély tisztelettel:

Márkus Gyula

Budapest, VIII. kerület, Erzsébet-körut 44.

ezelőtt: MÁRKUS és REICH.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

7062 | I. sz.

721. 2—3.

M. kir. államvasutak bpest-dunabalti üzetv.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzetvezetősége az alábbi táblázatban foglalt anyagokat jövő 1893. évi január hó 1-től egy, esetleg — a kőolajat kivéve — három évre vagyis 1895. év végéig biztosítani kívánja és ezen anyagok szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet:

Anyag- lajstrom	T á r g y		Egység	Egy évi szükséglet	Jegyzet
	osztály	tétel			
IV.	4	Csepü	q.	220	Két-két csomagban egy-egy kg. küldendő be minta gyanánt
"	8	Faggyu	"	20	
"	23	Jutefonal	"	220	Két-két üvegben egy-egy kilogramm küldendő be minta gyanánt
"	38	Kőolaj	"	1200	
"	52	Tisztító ásvány-olaj	"	70	Két-két csomagban egy-egy kg. küldendő be minta gyanánt
"	57	Henger kenő olaj	"	15	
"	67	Felpárolt ásvány-olaj	"	700	Két-két csomagban egy-egy kg. küldendő be minta gyanánt
"	69	Lepárolatlan vulcan-olaj	"	800	
"	71	Lepárolt ásvány-olaj	"	650	Két-két csomagban egy-egy kg. küldendő be minta gyanánt
XIII.	44	Tisztított kender	"	50	
"	164	Réztálcák	"	65	

A fentebbi táblázatban foglalt mennyiségek csak a megközelítő évi előirányzatot képezik, ennél fogva az üzetvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy a kirótt mennyiségnél egy-egyeddel többet vagy kevesebbet is szállíttathasson. A szállítások a 129381 | 91 szám alatti általános és a fentebbi anyagokra vonatkozó különleges szállítási feltételek alapján eszközölködnek.

Ezen feltételek a magy. kir. államvasutak gazgatósága anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Andrássy-ut 73. sz. II. em.) vagy pedig az üzetvezetőség általános osztályánál (anyag és leltárbeszerzés Budapest, VI. Teréz-körut 62. sz. I. em. 9. ajtó szám) a hivatalos órákban naponként megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtárnál posta útján is megszerezhetők, meg egyezvén hogy a különleges szállítási feltételekért 15 kr. az általános feltételekért pedig 25 fizetendő.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy az illető szállítási feltételeket ismeri és egész terjedelmükben elfogadja.

Az üzetvezetőség fenntartja magának a jogot hogy addig is, míg az ajánlatok felett döntőleg határozna, egyes ajánlkozóknál az ajánlati árban megrendeléseket tehessen.

Az illető ajánlkozóknak ezen megrendeléseket teljesíteni köteleztetnek, a nélkül azonban, hogy ebből folyólag valamely anyag szállításának átengedését követelhetnének.

Mindegyik ajánló tartozik az általános feltételek 3. §-a értelmében ajánlatával az e felett hozandó határozatig kötelezettségben maradni, olyképen hogy ajánlattevő — ha az ellenkezőt ajánlatában világosan ki nem köti — ajánlata fölötti határozathozatalig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötéséig felelős marad.

Az ajánlatban minden kétséget kizáró módon megnevezendő azon gyár vagy termelési hely, hol az ajánlott anyag készített vagy termeltetni fog és fenntartja magának az üzetvezetőség azt a jogot, hogy kiküldött közgei által arról bármikor meggyőződést szereshessen.

Mindazon cégek melyek a magy. kir. államvasutakkal szállítási viszonyban mindeddig nem állottak, tartoznak szállítóképeségüket és megbízhatóságukat igazoló kereskedelmi kamarai bizonyítványt az ajánlathoz csatolni.

Minden ajánlott cikkre nézve világosan megemlítendő hogy hazai vagy külföldi gyártmány avagy termelék-e, illetőleg valjon hazai vagy külföldi származású nyers anyagból készült-e?

Az anyagok származását ajánlattevő azon hazai kereskedelmi és iparkamara által kiállítandó bizonyítvánnyal tartozik igazolni, melynek kerületében a termelési vagy gyártási hely fekszik.

Mindegyik szállító köteles a munkaképtelenné vált, vagy elhalt és nyugdíjigényre nem jogosított magy. kir. államvasuti alkalmazottak illetőleg azok családtagjai segélyezésére létesített alaphoz szállításai után érdembe hozandó összegek 1/100 (egy tized) százalékaival hozzájárulni, mely járuléka a számlák kifizetése alkalmával levonásba fog hozatni.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ezen külszimmel:

„Ajánlat 37062 | 92 számhoz» 1892. évi október hó 25. napján déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzetvezetőség I. általános osztályának vezetőjénél nyújthatók be, vagy hozzá posta útján küldendők be.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1892. október hó 24-én déli 12 óráig a budapest-dunabalti üzetvezetőség gyűjtő pénztáránál (VI. Teréz-körut 62. sz. a.) leteendő.

Az értékpapírok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett tizennégy napnál nem régebb utolsó árfolyam szerint, de sohasem a névértéken felül számíttatnak.

Az ajánlatban a megtörtént letét megemlített, az arról nyert letéti elismervény azonban az ajánlathoz nem csatolandó.

Az ajánlati árak a táblázatban kitüntetett egységek szerint tisztán és olvashatban számban és betűkben kiírva és esetleg vámmmentve a magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzetvezetőség vonalainak valamely az ajánlatban határozottan megnevezendő állomására teendő, kikötetik azonban hogy az átvétel kizárólag a budapest-nyugoti szertárban történjék és az anyagok szállító által a megrendelés alkalmával említett szertár czime alatt adassanak fel.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok melyek nem a kitűzött határidőben érkeznek, vagy táviratilag tételnek, ugyszintén oly ajánlatok, melyek lényeges részükben javításokat vagy vakarásokat mutatnak fel, végre melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tételt, figyelembe vételre egyáltalán nem számíthatnak.

Az üzetvezetőség fenntartja magának a jogot hogy az ajánlók közt tekintet nélkül az arra szabadon választhasson, továbbá hogy az azok által ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmenyiség szállítását is átengedhesse olyformán, hogy azok az ily részbeni szállítást is elfogadni köteleztetnek, hacsak ajánlatukban világosan ennek ellenkezőjét ki nem kötöttek, és végre hogy e cél elérésre bármily más intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1892. szeptember hóban.

A magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzetvezetősége.

M. kir. államvasutak bpest-jobbparti üzetvezetősége.

32207. sz.

724 3—5

Hirdetés.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a győr-gyafalvai vonalon, Mezölak- és Kis-Czell állomások között létesített Vinár rakodó állomás f. évi szeptember hó 20-án a kocsirakományu teherforgalomra a következő korlátozással megnyitattik:

1. Ezen állomáson a kocsirakományu teherárak raktározása nem engedtetik meg, s azoknak be- vagy kirakása közvetlenül a fuvarszekerekről, vagy azokra, a vasuti kocsik rendelkezésre bocsátásától számítandó díjszabásszerű rakodási idő alatt, e teljesítményért minden megtérítésre való igény kizárásával, a fél által eszközölköd.

Ezen rakodási idő tullepése ereten az általános díjszabási határozományokban (I. rész) megszabott kocsi késedelmi illeték szedetik be.

1. Ezen állomáson élő állatok vagy egyéb oly árúk fel- és leadása, melyeknek be- vagy kirakásához külön berendezések vagy segédeszközök igényeltetnek, nem eszközölköd.

Az árúk berakásához szükséges kocsik 24 órával előbb irásbelileg rendelendők meg.

3. Az ezen állomáson fel- vagy leadásra kerülő kocsi-rakományu teherárak nézve a szállítási díj kiszámítása helyi árudíjszabásunkban, a díjszámítás tekintetében megállapított általános határozományok mérvadása szerint, ezen állomás közvetlen kilométer távolságának alapul vételével eszközölköd.

Budapest, 1892. évi szeptember hó 20-án.

Az üzetvezetőség.

M. kir. államvasutak budapest-déli üzetvezetőség.

23385. sz.

720 3—3

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán 1893. évi február hó 1-től megüresedő vendéglői üzetnek ugyanazon naptól számított három évi időtartamra azaz 1896. évi február hó 1-ig terjedő bérlete iránt ezennel pályázat hirdetetik, mely nyilvános tárgyaláson felbontandó ajánlatok útján döntetik el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lennie, a borítékra pedig a következő felirat irandó: „Ajánlat a m. kir. államvasutak Zimony állomásán levő vendéglői üzetre 23385. számhoz.»

Az ajánlatok borítékba zárva és lepecsételve 1892. évi november hó 3-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-déli üzetvezetősége titkári hivatalához czimezve posta útján térti vevény mellett nyújtandók be, bánatpénz fejtében pedig 200 azaz kétszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a nevezett üzetvezetőség gyűjtőpénztáránál Budapesten 1892. november hó 2-án déli 12 óráig leteendő vagy posta útján is beküldhetők.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó s a névértékét meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számíttatnak.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzetvezetőség III. forgalmi és kereskedelmi osztályában (külső kerepesi-ut II. ház II. emelet 25. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők miért is az ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azokat magára nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzetvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlott bérösszege, szabadon választhasson.

Budapest, 1892. szeptember 15-én.

Az üzetvezetőség.

A silingyiai

kegyes-alapítványhoz

tartozó mintegy ezer cat. hold erdő területen a 760 1-6.

téli makkoltatás

bérbe adandó. — Tudakozódhatni az alapítványi intézőségénél Silingyán.

Házeladás.

Demeter-utca 28. a számalatti új ház kerttel együtt szabad kézből eladó.

Bővebb értesítés nyerhető ugyanott a tulajdonosnál. 761 1-2.

22641 | I. szám. M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Égő, kenő és tisztogatási anyagok valamint részgálic szállítása iránt.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége, vonalai részére 1893. évben szükséges és alábbi kimutatásban részletesen felsorolt anyagok szállítása iránt, nyilvános pályázatot hirdet.

A szükséges anyag		megnevetése	Egység	Egy egységben szállított mennyiség
oszt.	tétel száma			
IV.	4	Csepü	100 kg	200
	8	Faggyu	drb.	15
	21	Szurok fáklya	drb.	3000
	23	Jute fonal	100 kg	150
	38	Köbolaj	"	850
	54	Kétszer finomított Vulkan kenőolaj mozdonyok részére	"	250
	56	Mozdonytisztító olaj	"	30
XIII.	57	I. minőségű hengerkenő olaj mozdonyok részére	"	320
	58	Lepárolt ásvány kenőolaj kocsik számára	"	320
	60	Lepárolatlan ásvány (Vulkan) olaj	"	290
	44	Tisztított kender	"	25
	164	Részgálic	"	60

Előnyös ajánlatok beérkezése esetén, a köolaj szállításán kívül, mely csakis 1893. évre biztosítottatik, a szállítás az 1894. és 1895. évre is kifogásolható, miért is az ajánlattevők az általunk kiadott ajánlati mintán ezen évekre nézve is az egységi árt kitehetik.

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál jelenleg érvényben levő 128381 | 991 szám alatt kiadott általános, valamint 33752/874, 39986/92, 40322/92, 94683/92 és 96212/92 szám alatt kiadott különleges szállítási feltételek, ugy a jelen kiírás alkalmával 22641. sz. alatt szerkesztett pályázati feltételek szerint eszközöndő.

A fent említett szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak összes üzletvezetőségeinél megtekinthetők, vagy pedig az igazgatósági 25 illetékes 15-15 krajczáron megszereshetők.

Mindegyik ajánlattevőtől feltételeztetik, hogy ezen szállítási feltételeket teljes terjedelmükben jól ismeri és elfogadja.

Minden ajánlattevő tartozik a fent említett mintákat ajánlatával egyidejűleg az üzletvezetőséghez bérmentve beküldeni.

Tudomásul adatik, hogy csak a különleges szállítási feltételeknek tökéletesen megfelelő és csak belföldi gyárakban előállított olajok és anyagok fognak biztosítani és átvétetni.

Az ajánlati mintán a gyártási hely kitüntető.

Az egységi ár tiszta súlyra és pedig az ajánlati mintán látható egység szerint minden anyagnál külön-külön számokkal és betűkkel kiteendő.

Ajánlati minták és a 22641 sz. pályázati feltételek az alólírt üzletvezetőségénél és az összes magyarországi ipar és kereskedelmi kamaráknál kaphatók.

Az 50 kros magyar bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok következő külsőcímmel: „Ajánlat kenő égő tisztogató anyagokra, 22641/92 számhoz“

1892. évi október hó 25-diki déli 12 óráig az üzletvezetőség általános osztály főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1892. évi október hó 24-dike déli 12 órájáig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő.

Miután az egyes mintákkal minőségi próbák eszközöndők, mindegyik ajánlattevő ajánlatával az e felett hozandó határozatig, kötelezettségben

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az e felett hozandó határozatig, kötelezettségben marad.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közt, tekintet nélkül az ajánlat feltételeire, szabadon választhasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti mennyiség szállítását is átengedhesse olyfermán, hogy ajánlók az ily részbeni szállítást is elfogadni kötelez. ha csak ajánlatukban világosan ennek elenkezőjét ki nem kötötték, és végre, hogy a cél elérésére másféle intézkedéseket is teheszen.

Kolozsvár, 1892. szeptember hó 21-én.

Az üzletvezetőség.

181552. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Német-osztr.-magy. tengeri kikötői kötelék.

A Vasuti és Közlekedési Közlöny f. évi 112. számában 121628 | 892. sz. alatt közölt hirdetmény szövegének utolsó sorába értelemzavaró sajtóhiba csuszott be. A szóbanforgó hirdetmény következőleg értendő: „A fenti köteléki díjszabás II. része 3. füzetéhez kiadott IV. pótlékban foglalt 14. sz. kivételes díjszabásban (szőlő, friss gyümölcs valamint dinnye) f. évi október hó 15-től való érvényességgel a török-becse-aracs-bremai 100 kgrkút 16.65 marknyi díjtétel 16.95 markra helyesbítettik.“

Budapest, 1892. október hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága,

a többi részes vasutak nevében is.

M. kir. államvasutak

34684/1892. II.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságának rendelete folytán a szombathelyi műhely átalakítási és kibővítési munkálataira ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A munkálatokat feltüntető tervek, költség-előirányzat, a munkák végrehajtására vonatkozó feltételek a magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségénél (Budapest külső Kerepesi-ut II. sz. épület I-ső emelet a pálya fentartási és építési osztályban) naponta reggel 9 órától délután 1 óráig — valamint a Szombathelyen székelő vep — osztály mérnökségénél megtekinthetők.

A teendő ajánlatok legkésőbb folyó évi október hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségének titkárságánál.

Minden ajánlat bélyegezve, lepecsételve és a következő felirattal nyújtandó be.

„Ajánlat szombathelyi műhely és kovács-műhely átalakítási és kibővítési munkáira.“

A munkák elvállalására 400 frt bánatpénz készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon, vagyis folyó év október hó 19-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségi gyűjtő pénztárnál leteendő.

Értékpapírok a letételt megelőző nap tőzsdei árfolyamának 90 százalékával, de névértéken felül semmi esetre sem számítatnak.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénz térfti bevény mellett adandók föl.

Budapest 1892. október hó 4-én.

756 1-3.

Az üzletvezetőség.

Nyomtatott az „Aradi nyomdátársaság“ könyvnyomdájában.

754-1892 gazd. sz.

752 3-3.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a jelenleg Hercz Hermann által haszonbérben tartott 34¹⁸/₁₁₀₀ holdnyi versenytéri földnek f. évi október hó 1-től további 6 évre bérbeadása iránt folyó év október hó 10-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként évi 20 frt 75 krnyf haszonbér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverést megelőzőleg nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi október 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

11765 | 892.

742 3-3

Hirdetmény.

A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak f. évi szeptember hó 7-én 58692. sz. a. kelt körrendeletével a sertésstrágya vasuton való szállításának szabályozása tárgyában 1889. évi június hó 7-én 23122. sz. a. kiadott rendelet 4. és 5. pontjában foglalt és még ugyanazon évben módosított határozmányát egész terjedelmében fennállónak s annak a további intézkedésig való újbóli alkalmazását rendelvén el, minél fogva közhírre teszem, hogy a sertésstrágya tulajdonosok, illetve sertésszállás birtokosok kötelesek a vasuton elszállított sertés trágyájukat a melegebb időszakban az esetre, ha az a vasut mellől 8 nap alatt a rendeltetési helyre el nem távolították, avagy ha a trágya gyűjtő helyen rakatnék le, ahol bizonytalan időre fekvé maradna, nemcsak 5 cm. vastag földréteggel betakarni, hanem előbb a sertés trágyát 0.50, 1.0 mtr. mélyre ásott s mint egy 20 mtr. széles gödörbe elhelyezni, szalmával befedni és ennek megtörténtével azt 5 cm. földréteggel betakarni.

Miről az érdekelteket azon hozzáadással figyelmeztetem, hogy a jelen rendelet pontos végrehajtását saját közegaimnál fogom ellenőriztetni s a netáni mulasztokat az 1876. XIV. t.-cz. 7. §-ában előírt pénzbírsággal sújtandom.

Kelt Aradon, 1892. szeptember 23. a város kapitányi hivatala, mint I-ső foku egésségügyi hatóság.

Sarlot

főkapitány.

12185 | 892:

751 3-3

Végzés.

Miután Arad város területén a szarvasmarhák közt f. évi szept. 11-én felmerült száj és körmfájás a t. polgármesteri hivatal 1845 | 92. sz. végzése folytán a kapitányi hivatal 11208-92. sz. végzésével járványosnak mondatván ki és határozta el, hogy az állatorvosok végjelentése szerint a beteg állatok mind felgyógyultak, a felgyógyulástól számított 8 nap alatt ily betegülési eset elő nem fordult, a fertőtlenítés az állatorvosok felügyelete alatt megtörtént, az 1888. évi VII. t.-cz. fogantatására 40000-888. sz. a. kibessájtott magas miniseri rendelet 225. §-ában előírt felülvizsgálat kedvező eredménnyel megtartatott, ennek folytán a t. polgármesteri hivatal mint II-odfoku állategészségügyi hatóság 1889. sz. végzése alapján a hivatkozott 11208. sz. végzéssel elrendelt határozat feloldatik és ugy az állat mint takarmányra nézve a szabad forgalom helyreállitatik.

Arad, 1892. október 3-án.

A főkapitány ur távollétében:

Nyáry Béla,
alkapitány.

